

بازی‌های مشارکتی

ماهیگیری آهنربایی

وسایل مورد نیاز: یک چوب دستی که به‌عنوان میله ماهیگیری به کار می‌رود؛ چند شکل ماهی که روی مقوا کشیده شده و سپس بریده شده است؛ گیرنده‌های کاغذ بزرگ، یک آهنربای کوچک، مقداری نخ.

روش اجرا: تعدادی شکل ماهی را روی یک قطعه مقوا بکشید و آن‌ها را با قیچی ببرید. آهنربای کوچک را به نخ و سپس به چوب دستی متصل کنید. به سر هر ماهی مقوایی یک گیره کاغذ بچسبانید. کودکان را به گروه‌های دو یا چند نفره تقسیم کنید تا

طناب‌کشی گروهی

وسایل مورد نیاز: یک طناب نرم که به پوست دست کودک آسیب نرساند. (برای هر کودک حدود یک متر) و مقدار کمی روبان و ماژیک یا گچ.

روش اجرا:

روبان را دقیقاً به وسط طناب متصل می‌کنیم و خط بزرگی با ماژیک یا گچ بر زمین می‌کشیم. از آنجا که می‌توان این بازی را در فضای باز و یا حتی در محیط کلاس انجام داد، در آن از مشارکت تعداد زیادی از بچه‌ها استفاده می‌شود؛ مثلاً دو گروه ۶ تا ۷ نفره و یا حتی بیشتر. سهم کودکان در این بازی یکسان است؛ بنابراین همه آن‌ها از مشارکت در بازی لذت زیادی می‌برند.

در لحظات بازی، با تشویق هم‌گروه‌های خود در نتیجه بازی مشارکت داشته باشند. حتی می‌توانید روی هر ماهی را شماره‌گذاری کنید. با انجام دادن این بازی، کودک با شمردن و نام اعداد نیز آشنا خواهد شد.

قطار اعداد

وسایل مورد نیاز: مقوای کلفت، ماژیک، قیچی

روش اجرا

یک قطار دارای شماره‌های مختلف بسازید؛ به این صورت که ابتدا تصویر یک قطار را که حداقل ۱۵ تا ۲۰ واگن ۱۰ سانتی‌متری دارد، روی قطعه‌ای مقوای نقاشی کنید. سپس تصویر واگن‌های نقاشی‌شده قطار را همانند پازل تقسیم‌بندی و از عدد یک تا ... شماره‌گذاری کنید. آن‌ها را به ترتیب بچینید. هر بخش را به نحوی برش دهید که با عدد بعد و قبل خودش جور شود؛ مثلاً شماره دو (۲) فقط با شماره یک (۱) جور شود (مثل قطعات یک پازل). کودکان وقتی با مشارکت یکدیگر اعداد را با هم جفت می‌کنند تا شکل قطار را بسازند، توالی اعداد را کشف خواهند کرد.

کودک با انجام دادن این فعالیت، علاوه بر یادگیری اعداد به اهمیت کار گروهی و مشارکت پی می‌برد و لذت مشارکت را می‌چشد.

بازی‌های سنتی - مشارکتی

اکثر بازی‌های سنتی، با مشارکت و به صورت گروه‌گروه انجام می‌شود؛ بازی‌هایی همچون: آموزش نجیرباف، گرگم و کله می‌برم، وسطی و زووو... که مهم‌ترین هدف آن‌ها کسب لذت و ایجاد انگیزه مشارکت و احساس صمیمیت و اجتماعی شدن است. این بازی‌ها نیاز چندانی به ابزار ندارند و در عین حال بازیکنان بیشتری را به خود جذب می‌کنند. در ادامه، یکی از این بازی‌ها را بررسی می‌کنیم.

بازی سنتی آموزش نجیرباف

اهداف کلی: آموزش اصوات، تقلید و

شناخت صداهای مختلف حیوانات
اهداف جزئی: رعایت نوبت و احترام به حقوق دیگران،
تحرك و شادی، تبعیت از قانون
تعداد بازیکنان: حداقل ۱۰ نفر
سن بازیکنان: ۸ تا ۱۴ ساله
ابزار لازم: ندارد
محوطه بازی: محوطه خاصی لازم ندارد، ترجیحاً حیاط مدرسه.

شرح بازی:

ابتدا دو نفر که تقریباً از لحاظ نیروی جسمانی و قد و وزن یکسان و قدری بزرگ‌تر از بقیه‌اند، انتخاب می‌شوند؛ یکی به‌عنوان سرگروه و دیگری آموزش‌نجیرباف.
این دو بازیکن به دو سر رشته و زنجیری که سایر بازیکنان با قلاب کردن دست‌های یکدیگر درست کرده‌اند، می‌پیوندند و دایره‌وار کمانی را تشکیل می‌دهند.
ابتدا سرگروه، آموزش‌نجیرباف را مخاطب قرار می‌دهد و این دو سؤال و جواب‌هایی را به صورت شعر رد و بدل می‌کنند. البته در اینجا بقیه بچه‌ها سرگروه را همراهی می‌کنند.

سرگروه و سایر بچه‌ها

آموزش‌نجیرباف!...

بله!...

زنجیر منو بافتی...؟

بله!...

پشت کوه انداختی...؟

بله!...

این بازی‌ها نیاز چندانی به ابزار ندارند و در عین حال بازیکنان بیشتری را به خود جذب می‌کنند

بابا اومده!...

چی چی آورده؟...

نخود و کشمش!...

با صدای چی؟؟؟

با صدای گربه!!!

میو، میو، میو، ...

به محض اینکه آموزش جیرباف نام حیوانی را بر زبان می آورد، سرگروه و سایر بازیکنان صدای حیوان مورد نظر را درمی آورند؛ به راه می افتند و از زیر دست های آموزش جیرباف و نفر دوم که دست هایشان را به هم داده اند، می گذزند؛ به جز همان نفر دوم که به صورت کت بسته، پشت به بچه ها قرار می گیرد.

سرگروه دوباره شعر را شروع می کند و آموزش جیرباف آن را با نام حیوانی تمام می کند و همه بچه ها از زیر دست های به هم گره خورده نفری که کت بسته پشت به بچه ها ایستاده است و نفر سوم، عبور می کنند.

در نتیجه، نفر سوم نیز دست هایش پیچ می خورد و پشت به بچه ها قرار می گیرد. خلاصه این بازی را تا جایی انجام می دهند که همه بچه ها، جز سرگروه و آموزش جیرباف، کت بسته و پشت و رو و یا به عبارتی زنجیر (!!)

شوند.

داستانی با هدف ترغیب مشارکت

یکی بود یکی نبود. شکارچی ماهری بود که روی زمین برای کبوترها دامی پهن کرده بود و کمی دورتر در گوشه ای کمین کرده بود تا کبوترها بیایند. بعد از مدت کمی یک دسته کبوتر از راه دور پروازکنان و بازیکنان در آسمان ظاهر شدند و برای خوردن دانه هایی که شکارچی ریخته بود، بی توجه روی دام نشستند و گرفتار شدند. سردسته آن کبوترها طوقی نام داشت.

کبوترها وقتی دیدند که در دام افتاده اند، همه غمگین و ناراحت شدند و سعی کردند از میان سوراخ های تور فرار کنند اما موفق نشدند. شکارچی وقتی دید آن همه کبوتر در تورش گرفتار شده اند، هیجان زده شد و به سمت دام دوید تا پرنده ها را بگیرد. طوقی به همراهان خود گفت: «گوش کنید دوستان. ما خیلی عجله کردیم و در نتیجه به دام افتادیم،

کودک با انجام دادن کار مشارکتی در می یابد که مهم نیست که توانایی دارد یا خیر، مهم همکاری و مشارکت وی در فعالیت های جذاب است

اما نباید وقت را تلف کنیم. شکارچی دارد به طرف ما می آید. اگر لحظه ای را هدر بدهیم، فرصت فرار کردن را از دست خواهیم داد. باید متحد شویم و با مشارکت از دست او فرار کنیم. اگر هر یک از ما بخواهیم به تنهایی فرار کنیم، فایده ای ندارد. اگر بخواهیم خودمان را نجات دهیم، باید همکاری کنیم. کبوترها پرسیدند: «باید چه کار کنیم؟» طوقی جواب داد: «بیاید همگی، هم زمان به یک طرف پرواز کنیم». کبوترها قبول کردند و همه با هم بلند شدند و در حالی که تور را با خود حمل می کردند، به رهبری طوقی پرواز کردند. شکارچی به سرعت به دنبال کبوترها دوید؛ به امید اینکه وقتی خسته شدند و به زمین افتادند، آن ها را بگیرد اما هر چه شکارچی سریع تر می دوید، کبوترها سریع تر پرواز می کردند. بعد از اینکه آن ها راهی طولانی پرواز کردند، طوقی گفت: «دیگر از شکارچی خبری نیست... پس بهتر است برای رهایی از این دام به طرف خانه دوستم، موش مهربان، پرواز کنیم. او می تواند تور را با دندان هایش پاره کند.»

کبوترها با همکاری هم به طرف منزل موش حرکت کردند. موش از دیدن کبوترها و تور تعجب کرد ولی به سرعت بند دامها را یکی یکی جوید و از پای کبوترها جدا کرد. در آخر هم به کبوترها به خاطر آن همه یکدلی و همکاری آفرین گفت.

خلاقیت گروهی و مشارکت

کودک با مشارکت، ارزش کار کردن با دیگران را درمی یابد و با همکاری و تعاون، در کارها پیشرفت می کند. همچنین با بهره گیری از کمک و دانش دوستان و هم کلاسی هایش، دستاوردهای چشمگیری در انتظارش خواهد بود.

فواید مشارکت های خلاقانه

سرعت بخشیدن به کار کودک با انجام دادن کار مشارکتی در می یابد که مهم نیست که توانایی دارد یا خیر، مهم همکاری و مشارکت وی در فعالیت های جذاب است.

